

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobkyně: **X. X.**, narozená dne X
t.č. v X
zastoupená Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s.,
sídlem Havlíčkovo náměstí 2, 130 00 Praha 3

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne X. X. 2023, č.j. OAM-X-2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne X. X. 2023, č. j. OAM-X-2023 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne X. X. 2023, č. j. OAM-X-2023 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný nepovolil žalobkyni vstup na území ČR na základě § 73 odst. 3 písm. a) a písm. b) zákona č. 325/1995 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), přičemž doba, na kterou se nepovoluje vstup žalobkyně na území ČR, byla podle § 73 odst. 4 zákona o azylu stanovena do 19. 5. 2023.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně nesouhlasila s tím, že by prohlásila, že chce Českou republikou pouze projít a dále pokračovat do Francie, měla sice koupenou letenku do Paříže, ale do protokolu o výsledku v rámci řízení o správním vyhoštění sdělila, že byla připravena požádat o azyl kdekoli, v jakékoli bezpečné zemi, žádost o mezinárodní ochranu podala ihned, jakmile se dostavila tlumočnice z francouzského jazyka, šlo tak o bezprostředně podanou žádost. Vymezila se proti závěrům žalovaného o tom, že cílem její cesty byla Itálie a že cestovala za manželem, cílem její cesty nikdy Itálie nebyla, nic takového neprohlásila, je svobodná, do ČR přicestovala sama a nikoho nenásleduje. Již tato část rozhodnutí je zcela nesprávná, zmatečná, rozhodnutí je v důsledku toho nezákonné a nepřezkoumatelné, není naplněna podmínka pro nepovolení vstupu, odůvodnění ohledně neúčinnosti zvláštního opatření je zcela zmatečné a fakticky nesprávné.
3. Namítala, že nic nenásvědčuje účelovosti podané žádosti, jedná se o spekulaci žalovaného bez reálného základu, poukázala na čl. 31 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.), žalobkyně přicestovala z Egypta, který byl pouze tranzitní zemí, podmínka dle čl. 31 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků je tím splněna, Egypt zároveň není bezpečnou zemí pro příslušníky X. Dále poukázala na to, že svůj úmysl požádat v ČR o mezinárodní ochranu projevila již v době odepření vstupu na území, tuto žádost podala ihned po příchodu tlumočnice. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 29. 5. 2014 č.j. 9 Azs 107/2014-43, podání žádosti žalobkyně je třeba považovat za dobrovolný projev vůle, žalobkyně ji podala poté, co byla zadržena policií a poté co hovořila s osobou, které rozuměla, žalobkyně pochází z G., tedy ze zcela odlišného kulturního a jazykového prostředí, nezná přesný postup pro podání žádosti o mezinárodní ochranu, jednoznačně se jednalo o žádost podanou dobrovolně a bez prodlení.
4. Nejzásadnější pochybení spatřovala v nedostatečném posouzení zdravotního a psychického stavu žalobkyně a neschopnosti žalovaného identifikovat žalobkyni jako zranitelnou osobou, kterou nepochybně je. V žalobě uvedla, že byla již v sedmi letech v G. poprvé znásilněna, ve 14 letech byla na základě dohodnutého sňatku provdána, dlouhé roky se potýkala s domácím a sexuální násilím, žalobkyně je X, v G. jsou X nezákonné, hrozí za ně odnětí svobody, rodina se kvůli tomu pokusila žalobkyni otrávit, žalobkyně byla nucena odejít od rodiny a žít se jako X, poté ze strachu odcestovala do Egypta, kde rovněž pracovala jako X, aby získala finance na cestu do bezpečné země, za tuto činnost však nezískala finanční ohodnocení, byla vykořisťována, pouze z důvodu, že měla závažné zdravotní problémy a bolesti, pro které nemohla X vykonávat, obstarala jí žena, pro kterou pracovala, pozměněný doklad totožnosti a letenku do České republiky. Žalobkyně má v důsledku celoživotního sexuálního traumatu závažné zdravotní problémy (nemůže X) a je velmi traumatizovaná.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

5. Poukázala na to, že již po přicestování do ČR měla velké bolesti a byla převezena do nemocnice, následně užívala léky na tlumení bolesti, několik dní téměř nemohla opustit lůžko, žalovaný se však o skutečný stav žalobkyně nezajímal, pohovor s ní nebyl veden osobou stejného pohlaví, žalovaný se nedotazoval pracovníků SUZ Praha- Ruzyně, kteří jsou s jejím stavem obeznámeni. Dále namítala, že již před provedením pohovoru dne 26. 4. 2023 žalobkyně upozorňovala na svůj velmi nepříznivý zdravotní stav a žádala o změnu termínu pohovoru, dále požadovala, aby se pohovoru mohla zúčastnit též její právní zástupkyně, její žádosti o změnu termínu pohovoru nebylo vyhověno, jde o rozpor s § 23 odst. 3 zákona o azylu. I právní zástupkyně telefonicky upozorňovala na tyto skutečnosti, žádala o přesunutí termínu poskytnutí údajů k žádosti a pohovoru, této zástupkyni nebyl ze strany SZU MV včas povolen vstup do přijímacího střediska, zaslala žalovanému do datové schránky ještě před započítím pohovoru žádost o jeho přeložení spolu s plnou mocí, požádala o stanovení nových termínů, dále požádala, aby byl pohovor proveden osobou stejného pohlaví, poukázala na zranitelnost žalobkyně a její nepříznivý zdravotní stav, požádala, aby byl žalobkyni umožněn vstup na území, tuto zprávu včetně doručanky přiložila k žalobě. Žalovaný toho nedbal, pohovor byl proveden, žalovanému musely být zřejmě zdravotní problémy žalobkyně (která kvůli bolestem X nemůže X), v průběhu pohovoru musela užít tlumící lék a musela se jít osprchovat. Při pohovoru žalobkyně uvedla závažné sexuální násilí, se kterým se opakovaně setkala, avšak žalovaný ji v průběhu pohovoru opakovaně přerušoval a usměrňoval, že jej zajímají pouze odpovědi na konkrétní položené otázky. Vytýkala žalovanému, že přes její žádost a přes citlivost popsané problematiky nebyl pohovor proveden osobou stejného pohlaví. Žalobkyni nebyla přes její žádost poskytnuta kopie protokolu, nemohla si ani sama pořídit kopii, tlumočnice jeho obsah pouze stručně shrnula, celý obsah žalobkyni nesdělila, žalobkyně ani její zástupkyně dosud neměly možnost se s protokolem seznámit, neumožnil zástupkyni nahlédnout do spisu ani na její písemnou žádost. Závěr žalovaného o tom, že žalobkyně je dle svého prohlášení zcela zdráva a bez zvláštních potřeb a nic nenasvědčuje tomu, že by byla obětí obchodování s lidmi, znásilnění či jiných vážných forem násilí, je nepravdivý či záměrně zkreslený, je nepravděpodobné, že by žalobkyně něco takového prohlásila. Lze shrnout, že žalovaný nesprávně a nedostatečně vyhodnotil skutkový stav daného případu, žalobkyně nepochybně je zranitelnou osobou dle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, žalovaný to nesprávně vyhodnotil, žalovaný měl žalobkyni jako zranitelné osobě umožnit vstup na území, žalovaný porušil § 3 a § 50 odst. 4 správního řádu.
6. Navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.
7. K doplnění žaloby ze dne 10. 5. 2023 přiložila stanovisko organizace La Strada Česká republika, o.p.s. ze dne 9. 5. 2023, která se zaměřuje na identifikování obětí obchodování s lidmi, dle kterého se jedná v případě žalobkyně o zranitelnou osobu a mělo s ní být postupováno dle § 74 odst. 1 zákona o azylu.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný považoval žalobu za nedůvodnou, odkázal na napadené rozhodnutí a obsah správního spisu, žalobkyně přicestovala do ČR s padělaným dokladem, což sama přiznala, bylo nezbytné rozhodnout o nepovolení vstupu, po neúspěchu tohoto pokusu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

se snažila dosáhnout vstupu přes mezinárodní ochranu, za těchto okolností by uplatnění zvláštního opatření dle § 47 zákona o azylu nebylo účinné. V poskytnutí údajů k žádosti i při pohovoru sama uvedla, že chtěla do Francie (Paříže), nejde o spekulaci žalovaného.

9. Ohledně údajného vykořisťování ze strany paní v Egyptě žalobkyně uvedla, že jí tato paní pomohla, šlo o jakýsi výměnný obchod, paní jí sehnala letenku a pas, žalobkyně neplatila bydlení ani stravu, za to X, žalobkyně neuvedla, že by jí tato paní vykořisťovala nebo zneužívala pro obchod s lidmi, naopak tvrdila, že X provozovala, aby si rychle vydělala dost peněz na cestu.
10. Uvedení cílové země Itálie a manžela bylo ze strany žalovaného neúmyslnou chybou, což však nemělo vliv na posuzování jednání žalobkyně, která přicestovala na padělaný pas.
11. Žalobkyně podepsala protokol, kde uvedla, že tlumočníci rozumí a nemá proti tlumočení námitky, nic nenamítala ani proti vedení pohovoru osobou jiného pohlaví.
12. Žalovaný neobdržel informace o zdravotním stavu žalobkyně, pro který by se nemohla dostavit k pohovoru, obdržel však informaci o zastupování žalobkyně Sdružením pro integraci a migraci a žádost o provedení pohovoru a tlumočení osobou stejného pohlaví, tuto žádost obdržel pár minut před pohovorem, tj. X. X. 2023 v 9:55, k pohovoru se však žalobkyně osobně dostavila, nevznesla žádné námitky k pohlaví úřední osoby, dle § 23a zákona o azylu žalovaný neposkytuje kopie spisu ani jeho části.
13. Žalobkyně byla dne X. X. v 15:15 ošetřena v ÚVN, téhož dne byla v 19:45 propuštěna ve stabilizovaném stavu, žalovaný nechce zlehčovat zdravotní stav žalobkyně, ale X jsou častým onemocněním moderní doby.
14. Žalovaný se vypořádal i s otázkou případné zranitelnosti, tvrzení žalobkyně o tom, že je X a že jí rodina chtěla otrávit, nebylo podloženo žádnou skutečností indikující potenciální zranitelnost žalobkyně. Poukázal na rozsudek NSS č.j. 1 Azs 123/2015-47, žalovaný učinil dostatečné kroky k ověření zdravotního stavu žalobkyně, žalobkyně sama žádné lékařské zprávy nedoložila, nenaznačila, že by její zdravotní stav mohl být natolik vážný, konkrétní skutečnosti nenasvědčovaly tomu, že by její aktuální zdravotní stav bránil jejímu zajištění, nejde o nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Za důvod žádosti žalobkyně označila fakt, že je ohrožena ze strany své rodiny, neboť je X.
15. Ze všech uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

16. Ze správního spisu soud zjistil, že dne X. X. 2023 přicestovala žalobkyně linkou X z Marsa Alam s pravidelným příletem v 11:10 hod, disponovala palubní vstupenkou pro pokračující let do Paříže X, odlet v 12:25, prokázala se průkazem totožnosti Francie, v 11:30 u ní byla provedena pobytová kontrola. Bylo zjištěno, že průkaz totožnosti je pravý, byl však neoprávněně pozměněn (byla změněna fotografie držitele a personalizace dokladu) a žalobkyně není jeho oprávněným držitelem, její totožnost byla zjištěna čestným prohlášením. Jiný doklad totožnosti žalobkyně nepředložila, lustracemi nebylo k její osobě nic zjištěno. Žalobkyni byl v 16:45 hod odepřen vstup na území ČR.
17. Žalobkyně dne X. X. 2023 ve 12:50 hod požádala o mezinárodní ochranu.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

18. Dle úředního záznamu o mimořádné události ze dne X. X. 2023 byla žalobkyně v 15:15 hod převezena do nemocnice z důvodu silného krvácení z X a bolestí, byla převezena zpět do střediska v 19:45 s tím, že hospitalizace nebyla nutná, její stav byl stabilizovaný, byla pod sedativy, bylo přijato opatření zvýšeného monitoringu zdravotního stavu klientky.
19. Žalobkyně byla předvolána na den X. X. 2023 v 10:00 k poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a v 10:30 k pohovoru.
20. Žalobkyně v písemném podání ze dne X. X. 2023 podaném prostřednictvím právní zástupkyně, které bylo žalovanému doručeno v 9:54 hod, uvedla, že je zranitelnou osobou, byla opakovaně znásilněna a vystavena závažnému sexuálnímu násilí, v důsledku čehož trpí závažnými zdravotními problémy, neustálými bolestmi, nemůže X, má problém X, má zvláštní dietní opatření, užívá několik léků a je velmi traumatizovaná, jde též o zásadní podezření, že byla obětí obchodování s lidmi. Žádala o stanovení nového termínu k poskytnutí údajů k žádosti a k pohovoru, a o to, aby ji v řízení zastupovala uvedená zástupkyně, která by byla přítomna u těchto úkonů, této zástupkyni nebylo vyhověno ve věci vstupu do přijímacího střediska Praha-Ruzyně. Požádala, aby s ohledem na její specifickou situaci a témata, o kterých bude hovořit, byl pohovor proveden osobou stejného pohlaví, stejně tak v případě tlumočení. Navrhla též, aby byla kontaktována organizace La Strada Česká republika, o.p.s., která může žalobkyni poskytnout potřebnou pomoc.
21. Dle poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne X. X. 2023, které bylo provedeno prostřednictvím tlumočnicka z jazyka francouzského, žalobkyně sdělila, že je státní příslušnicí státu G., je rozvedená, její dvě dcery žijí se svým otcem, dne 1. X. 2023 odletěla do Káhiry, tam zůstala asi tři týdny, dělala X, aby si vydělala, paní pro kterou pracovala, jí sehnala francouzský doklad totožnosti, se kterým přiletěla, dne X. X. 2023 odletěla z Egypta do Prahy, tady se chtěla jen projít a pokračovat do Paříže, má X, jinak je úplně zdravá, nemá žádné zvláštní potřeby ani omezení, v zemi původu je ohrožená ze strany své rodiny, je X, rodiče se jí pokusili otrávit. Protokol žalobkyně podepsala bez připomínek.
22. Při pohovoru dne X. X. 2023 žalobkyně uvedla, že byla nuceně provdána ve 14 letech, muži se jí však hnusili, je X, nyní je rozvedená, její rodina jí proto chtěla otrávit, v G. pak pracovala jako X, odešla z G. ze strachu ze své rodiny, odešla do Egypta, kde pracovala jako X, aby si vydělala na cestu do Evropy, za práci však peníze nedostala, získávala bydlení a jídlo a paní jí obstarala pozměněný francouzský doklad a letenku.
23. Dne X. X. 2023 vydal žalovaný napadené rozhodnutí. V odůvodnění vyšel z toho, že žalobkyně přicestovala do ČR s pozměněným průkazem totožnosti Francie, jiný doklad nepředložila, lustracemi nebylo k její osobě nic zjištěno, dále vyšel z obsahu protokolu o poskytnutí údajů k žádosti. Shledal, že totožnost žalobkyně nebyla spolehlivě zjištěna, pokusila se policii oklamat předložením pozměněného dokladu, teprve po svém odhalení požádala o mezinárodní ochranu, prohlásila, že ČR chtěla pouze projít a cílem její cesty byla Francie, uplatnění zvláštního opatření dle § 47 by bylo neúčinné, žalobkyně by zřejmě pokračovala v cestě do Itálie, to platí i v případě jejího manžela, žádost o mezinárodní ochranu je účelová s cílem vynutit si vstup a pokračovat do Itálie. Umístění žalobkyně do přijímacího střediska je nezbytné ke zjištění totožnosti žalobkyně.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Neshledal důvody k aplikaci § 74 odst. 1 zákona o azylu, nelze konstatovat, že by žalobkyně byla zranitelnou osobou dle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, je dospělou, zdravou osobou, bez zvláštních potřeb či jiných omezení, nic nesevřídčí o tom, že by byla těhotná, či se stala obětí obchodování, mučení, znásilnění či jiných vážných forem psychického, fyzického či sexuálního násilí; žalobkyně pouze sdělila, že má X, to však dle žalovaného nebrání jejímu pobytu v přijímacím středisku. Odůvodnil délku doby 28 dnů, na kterou žalobkyni neumožnil vstup na území ČR.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 73 odst. 7 zákona o azylu, jelikož účastníci řízení v zákonné pětidenní lhůtě po podání žaloby nenavrhli projednání věci při ústním jednání a soud nepovažuje nařízení ústního jednání za nezbytné.
25. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s.r.s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
26. Dle § 73 odst. 3 písm. a) zákona o azylu *Ministerstvo rozhodne do 5 dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v případě nutnosti o nepovolení vstupu na území žadatelé o udělení mezinárodní ochrany, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže účelem zajištění je spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti.*
27. Dle § 73 odst. 3 písm. b) zákona o azylu *Ministerstvo rozhodne do 5 dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v případě nutnosti o nepovolení vstupu na území žadatelé o udělení mezinárodní ochrany, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže se prokazuje padělanými nebo pozměněnými doklady totožnosti, a není-li totožnost jinak známa.*
28. Dle § 73 odst. 4 zákona o azylu *Ministerstvo v rozhodnutí o nepovolení vstupu na území stanoví dobu, po kterou nemůže žadatel o udělení mezinárodní ochrany na území vstoupit; tuto dobu lze prodloužit, a to i opakovaně. Doba pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku na mezinárodním letišti nesmí být delší než 120 dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*
29. Dle § 74 odst. 1 zákona o azylu *Ministerstvo umožní bez rozhodnutí, neukládá-li zvláštní opatření, vstup na území cizinci, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, a zajistí jeho dopravu do azylového zařízení na území, jde-li o zranitelnou osobu, s výjimkou osoby se zdravotním postižením, které nebrání jejímu umístění v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců. V případě zranitelných osob se toto ustanovení § 74 odst. 1 zákona o azylu uplatní namísto postupu podle § 73 odst. 3. Takovou osobu ministerstvo dopraví přímo do přijímacího střediska na území.*
30. Mezi „zranitelné osoby“, kterým nelze zakázat vstup na území, se dle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu řadí zejména nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí. Toto znění vychází z článku 21 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“): Členské státy zohlední ve vnitrostátních právních předpisech provádějících tuto směrnici zvláštní situaci zranitelných osob, například nezletilých osob, nezletilých osob bez doprovodu, zdravotně postižených osob, starších osob, těhotných žen, osamělých rodičů s nezletilými dětmi, oběti obchodování s lidmi, osob trpících závažnou chorobou, osob s duševní poruchou a osob, které byly podrobeny mučení, znásilnění nebo jiným formám hrubého psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, jako jsou oběti ženské obrázky.

31. Žalobkyně zejména namítala, že nebyl zjištěn skutkový stav věci ve vztahu k okolnosti, zda je žalobkyně zranitelnou osobou, žalovaný přitom měl dostatek informací k tomu, aby vyhodnotil, že žalobkyně je takovou osobou, měl jí být umožněn vstup na území. Tyto námitky jsou důvodné.
32. Nejvyšší správní soud se problematikou zjišťování skutkového stavu věci ve vztahu ke zranitelnosti žadatele o mezinárodní ochranu zabýval v rozsudku ze dne 20. 4. 2017 č. j. 9 Azs 314/2016 – 44, kde konstatoval následující. *„Při posuzování zranitelnosti žadatele o mezinárodní ochranu vychází Ministerstvo vnitra prvotně z informací v dotazníku žádosti o udělení mezinárodní ochrany, konkrétně z odpovědí týkajících se zranitelnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Azs 123/2015). Pokud žadatel neuvede – jak tomu bylo v případě stěžovatelky, žádné skutečnosti, ze kterých by bylo patrné, že může být považován za zranitelnou osobu, je pak logické, že správní orgán nemá důvod předpokládat jakékoliv závažnější problémy nasvědčující jeho zranitelnosti. Je zřejmé, že nezjištění důvodů zranitelnosti by mohlo do práv stěžovatelky zasáhnout pouze za situace, kdy by skutečně byla zranitelnou osobou. Za takové situace, by tak bylo nutné v řízení před krajským soudem tvrdit a prokazovat skutečnosti, proč je touto osobou. Následně by pak krajský soud mohl posoudit, nakolik se měl správní orgán zabývat důvody zranitelnosti. Pokud však stěžovatelka v řízení před městským soudem vůbec netvrdila, proč by touto osobou měla být, pak nebylo možné, aby za ní městský soud domýšlel veškeré varianty zranitelnosti a hodnotil, zda žalovaný měl pro jejich posouzení dostatek podkladů. Jestliže její zranitelnosti tedy nic nenapovídalo, a sama nic konkrétního v řízení před městským soudem neuvedla, lze považovat skutková zjištění žalovaného, zakládající se na podkladech z řízení o udělení mezinárodní ochrany, za dostatečnou. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že žalobkyně neunesla své břemeno tvrzení a důkazní o tom, že by žalovaný nedostál své povinnosti zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a neměl tak k dispozici dostatek informací pro posouzení „zranitelnosti“.*
33. V rozsudku ze dne 23. 4. 2020 č.j. 2 Azs 47/2020-48 NSS konstatoval, že: *„Povahou řízení o povolení vstupu na území České republiky dle § 73 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval ve svém rozsudku ze dne 31. 8. 2011, č. j. 1 As 16/2011 – 98, kde ke zcela srovnatelné dřívější právní úpravě uvedl, že se jedná o samostatné správní řízení vedené podle správního řádu, v rámci něhož musí být naplněny veškeré procesní záruky, se kterými počítá zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Při rozhodování, zda bude určité osobě povolen vstup na území, je tedy správní orgán povinen vyjít z úplně a spolehlivě zjištěného skutkového stavu (§*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

3 správního řádu) a v souladu s § 50 odst. 1 správního řádu přitom může využít i podkladů z řízení vedených před jinými správními orgány.“

34. Je nutné zdůraznit, že i když zákon stanovuje pro rozhodnutí o povolení vstupu na území velmi krátkou lhůtu pro rozhodnutí (5 dnů ode dne podání žádosti cizince o mezinárodní ochranu), musí se správní orgán otázkou zranitelnosti žadatele o mezinárodní ochranu zabývat, a to takovým způsobem, aby zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
35. V daném případě lze považovat za zásadní podklad písemné vyjádření žalobkyně ze dne X. X. 2023 učiněné prostřednictvím právní zástupkyně žalobkyně, které bylo žalovanému doručeno ještě před tím, než bylo přistoupeno k poskytnutí údajů k podané žádosti, byť se jednalo o krátký časový odstup. Ze správního spisu nebylo možné ověřit, zda právní zástupkyně žalovaného kontaktovala i telefonicky a co bylo obsahem tohoto hovoru, nicméně, soud považuje za podstatné, že žalovaný měl před vydáním napadeného rozhodnutí k dispozici písemné vyjádření žalobkyně, ve kterém zcela jednoznačně popsala, že byla opakovaně znásilněna a podrobena závažnému sexuálnímu násilí, v důsledku čehož trpí závažnými zdravotními problémy, dále zřejmě byla obětí obchodování s lidmi. Již tato tvrzení indikují, že s žalobkyní bylo třeba zacházet jako se zranitelnou osobou. Žalovaný však tato tvrzení žalobkyně vůbec nevzal v potaz, nijak se jimi nezabýval, jedná se přitom o skutečnosti, které vyšly ve správním řízení najevo, a žalovaný tak porušil § 50 odst. 4 správního řádu.
36. Žalovaný ani nijak nereagoval na žádosti žalobkyně o změnu termínu poskytnutí údajů, o přítomnost její právní zástupkyně a o to, aby úkony správního orgánu prováděla osoba ženského pohlaví. Tím, že žalobkyni neumožnil, aby se poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu účastnila též právní zástupkyně, žalovaný rovněž významným způsobem zasáhl do práv žalobkyně. Podle § 23 odst. 5 zákona o azylu z důvodu hodných zvláštního zřetele nebo na výslovnou žádost žadatele o mezinárodní ochranu zajistí ministerstvo vedení pohovoru, a je-li to v jeho možnostech, i tlumočení, osobou stejného pohlaví. Tato povinnost sice zákonem není výslovně upravena pro úkon poskytnutí údajů k žádosti podle § 10 odst. 2 zákona o azylu, nicméně pokud žadatelka již před provedením tohoto úkonu sdělila závažné skutečnosti o tom, že byla obětí sexuálního násilí a požádala o provedení úkonu osobou stejného pohlaví, lze analogicky k § 23 odst. 5 zákona o azylu dovodit povinnost žalovaného zajistit i provedení poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu osobou stejného pohlaví. Ve smyslu § 10 odst. 4 zákona o azylu totiž právě v souvislosti s poskytnutím údajů k žádosti žalovaný určí, zda žadatel o mezinárodní ochranu je zranitelnou osobou.
37. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel pouze z protokolu o poskytnutí údajů k žádosti, ve kterém žalobkyně sice uvedla, že je zdravá a žádné okolnosti týkající se jejího znásilnění či sexuálního násilí neuvedla. Tato skutečnost však mohla být významně ovlivněna tím, že úkon nebyl v rozporu s její žádostí proveden osobou stejného pohlaví. Mezi protokolem o poskytnutí údajů a vyjádřením žalobkyně ze dne X. X. 2023 pak byly zcela zásadní rozpory, pokud jde o okolnosti indikující zranitelnost, tyto rozpory se však žalovaný ani nepokusil odstranit, písemné vyjádření žalobkyně zcela opominul. S ohledem na to žalovaný porušil svou povinnost řádně zjistit skutkový stav ve smyslu §

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

3 správního řádu, přičemž skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisem.

38. Ze správního spisu nic nenasvědčuje tomu, že by tvrzení žalobkyně obsažená ve vyjádření ze dne X. X. 2023 byla nevěrohodná, jejich rozpor s údaji poskytnutými žalobkyní do protokolu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu je vysvětlitelný tím, že nebyla přítomna osoba stejného pohlaví, žalobkyně tak mohla mít zábrany takové skutečnosti do protokolu sdělit. Věrohodnost žalobkyně pak rovněž nepřímo podporuje skutečnost týkající se jejího ošetření v nemocnici dne X. X. 2023, kdy žalobkyni byla nasazena sedativa a bylo přistoupeno ke zvýšenému monitoringu jejího zdravotního stavu. Ani tím se však žalovaný nijak nezabýval. Vzhledem k tomu, že v případě nepovolení vstupu na území se jedná o vážný zásah do práv jednotlivce spočívající v omezení jeho osobní svobody, je potřeba i v případě pochybností upřednostnit výklad v souladu se zásadou in dubio pro mitius. Pokud se tedy bude jevit tvrzení osoby o její zranitelnosti jako věrohodné, měl by jí být umožněn vstup na území. Zásahy do základních práv nebo svobod a tedy i jejich omezení musí být totiž vykládány restriktivně (srov. např. nálezy Ústavního soudu z 3. 6. 2004, sp. zn. II. ÚS 102/03 či z 27. 2. 2003, sp. zn. I. ÚS 294/01).
39. V dané věci se žalovaný v napadeném rozhodnutí posouzením otázky případné zranitelnosti žalobkyně sice zabýval, opomenul však zcela zásadní tvrzení žalobkyně ohledně její zranitelnosti. Žalovaný nedostál své povinnosti dle § 3 správního řádu, když nezjistil skutkový stav takovým způsobem, aby si mohl učinit správný úsudek ohledně zranitelnosti žalobkyně. Vzhledem k tomu, že bylo zjevné, že žalobkyně je zranitelnou osobou, zasáhl tím žalovaný významně do jejích práv.
40. Soud již v této souvislosti neprováděl dokazování zprávou La Strada Česká republika, o.p.s., neboť je zřejmé, že žalovaný měl na základě vyjádření žalobkyně ze dne X. X. 2023 dostatek informací k vyhodnocení její osoby jako zranitelné, provedení tohoto důkazu by tak již bylo nadbytečné.
41. Žalobkyně dále uplatnila řadu námitek týkajících se vedení pohovoru s žadatelkou o mezinárodní ochranu ve smyslu § 23 zákona o azylu a neposkytnutí kopie protokolu. Soud k tomu uvádí, že i když protokol o pohovoru ve věci mezinárodní ochrany je součástí správního spisu, není podkladem pro napadené rozhodnutí, toto rozhodnutí z něj vůbec nevychází. Z hlediska napadeného rozhodnutí je tak třeba námitky proti vedení pohovoru a jeho protokolu považovat za irelevantní a soud se jimi proto již blíže nezabýval.
42. S ohledem na shora uvedené pochybení, kdy žalovaný měl vyhodnotit, že žalobkyně je zranitelnou osobou, měl postupovat dle § 74 odst. 1 zákona o azylu a měl žalobkyni dopravit do přijímacího střediska na území, se vůbec nemohl uplatnit postup dle § 73 odst. 3 zákona o azylu. Z tohoto důvodu se soud nezabýval ani příslušnými žalobními námitkami týkajícími se důvodů pro nepovolení vstupu dle § 73 odst. 3 písm. a) a písm. b) zákona o azylu, neboť by to bylo nadbytečné.
43. Na základě shora uvedeného dospěl soud k závěru, že je nutné napadené rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisem, a pro

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

jeho nezákonnost dle § 78 odst. 1 s.ř.s. Podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. pak soud vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je správní orgán vázán (ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.).

44. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Žalobkyně je zastoupena Sdružením pro integraci a migraci, tedy právnickou osobou, k jejíž činnosti, uvedeným v zakládací smlouvě, patří poskytování bezplatného právního poradenství cizincům a žadatelům o mezinárodní ochranu v České republice. Takový zástupce nemá právo na odměnu za zastupování, má pouze právo na náhradu účelně vynaložených nákladů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2008, sp. zn. 4 Azs 51/2008), které však neprokázal. V řízení před zdejší soudem tak náklady řízení žalobkyni nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 12. května 2023

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.